

Số: /TTr-TCTK

Hà Nội, ngày tháng năm 2024

Dự thảo lần 2

TỜ TRÌNH

Dự thảo Thông tư quy định Chế độ báo cáo thống kê ngành Thống kê

Kính gửi: Bộ trưởng Nguyễn Chí Dũng

Thực hiện quy định của Luật Ban hành văn bản quy phạm pháp luật số và Luật sửa đổi, bổ sung một số điều của Luật Ban hành văn bản quy phạm pháp luật, Luật Thống kê ngày 23/11/2015 và Luật sửa đổi, bổ sung một số điều và Phụ lục Danh mục chỉ tiêu thống kê quốc gia của Luật Thống kê ngày 12/11/2021 (sau đây viết gọn là Luật Thống kê sửa đổi), Nghị định số 94/2016/NĐ-CP ngày 01/7/2016 của Chính phủ quy định chi tiết và hướng dẫn thi hành một số điều của Luật Thống kê, Nghị định số 94/2022/NĐ-CP ngày 07/11/2022 của Chính phủ quy định nội dung chỉ tiêu thống kê thuộc hệ thống chỉ tiêu thống kê quốc gia và quy trình biên soạn chỉ tiêu tổng sản phẩm trong nước, chỉ tiêu tổng sản phẩm trên địa bàn tỉnh, thành phố trực thuộc trung ương, Nghị định số/2024/NĐ-CP ngày tháng năm 2024 của Chính phủ sửa đổi, bổ sung Phụ lục của Nghị định số 94/2016/NĐ-CP ngày 01/7/2016 của Chính phủ quy định chi tiết và hướng dẫn thi hành một số điều của Luật Thống kê và sửa đổi, bổ sung một số điều, Phụ lục II của Nghị định số 94/2022/NĐ-CP ngày 07/11/2022 của Chính phủ quy định nội dung chỉ tiêu thống kê thuộc hệ thống chỉ tiêu thống kê quốc gia và quy trình biên soạn chỉ tiêu tổng sản phẩm trong nước, chỉ tiêu tổng sản phẩm trên địa bàn tỉnh, thành phố trực thuộc trung ương, Quyết định số 05/2023/QĐ-TTg ngày 24/02/2023 của Thủ tướng Chính phủ quy định hệ thống chỉ tiêu thống kê cấp tỉnh, cấp huyện, cấp xã, Thông tư số 06/2023/TT-BKHĐT ngày 02/10/2023 của Bộ trưởng Bộ Kế hoạch và Đầu tư quy định hệ thống chỉ tiêu thống kê ngành Thống kê, Tổng cục Thống kê kính trình Bộ trưởng dự thảo Thông tư quy định Chế độ báo cáo thống kê ngành Thống kê (sau đây viết gọn là dự thảo Thông tư) với các nội dung chính như sau:

I. SỰ CẦN THIẾT BAN HÀNH THÔNG TƯ

1. Cơ sở pháp lý

- Khoản 1 Điều 40 Luật Thống kê 2015 quy định chế độ báo cáo thống kê gồm: Chế độ báo cáo thống kê cấp quốc gia và chế độ báo cáo thống kê cấp bộ, ngành và Điều 42 quy định chế độ báo cáo thống kê cấp bộ, ngành. Theo đó, chế

độ báo cáo thống kê áp dụng đối với Cục Thống kê tỉnh, thành phố trực thuộc trung ương (Cục Thống kê) là chế độ báo cáo thống kê cấp bộ, ngành do Bộ trưởng Bộ Kế hoạch và Đầu tư ban hành.

- Nghị định số 94/2022/NĐ-CP ngày 07/11/2022 quy định nội dung chỉ tiêu thống kê thuộc hệ thống chỉ tiêu thống kê quốc gia và quy trình biên soạn chỉ tiêu tổng sản phẩm trong nước, chỉ tiêu tổng sản phẩm trên địa bàn tỉnh, thành phố trực thuộc trung ương.

- Nghị định số/2024/NĐ-CP ngày tháng năm 2024 của Chính phủ sửa đổi, bổ sung Phụ lục của Nghị định số 94/2016/NĐ-CP ngày 01/7/2016 của Chính phủ quy định chi tiết và hướng dẫn thi hành một số điều của Luật Thống kê và sửa đổi, bổ sung một số điều, Phụ lục II của Nghị định số 94/2022/NĐ-CP ngày 07/11/2022 của Chính phủ quy định nội dung chỉ tiêu thống kê thuộc hệ thống chỉ tiêu thống kê quốc gia và quy trình biên soạn chỉ tiêu tổng sản phẩm trong nước, chỉ tiêu tổng sản phẩm trên địa bàn tỉnh, thành phố trực thuộc trung ương.

- Quyết định số 05/2023/QĐ-TTg ngày 24/02/2023 của Thủ tướng Chính phủ quy định hệ thống chỉ tiêu thống kê cấp tỉnh, cấp huyện, cấp xã.

- Thông tư số 06/2023/TT-BKHĐT ngày 05/10/2023 của Bộ trưởng Bộ Kế hoạch và Đầu tư quy định hệ thống chỉ tiêu thống kê ngành Thống kê.

2. Sự cần thiết

Chế độ báo cáo thống kê là một trong những hình thức chủ yếu, quan trọng và được sử dụng lâu dài để thu thập, tổng hợp thông tin thống kê, đáp ứng kịp thời việc cung cấp thông tin về tình hình kinh tế - xã hội cho Đảng và Nhà nước. Chế độ báo cáo thống kê ngành Thống kê ban hành theo Thông tư số 01/2019/TT-BKHĐT ngày 04/01/2019 của Bộ trưởng Bộ Kế hoạch và Đầu tư, bao gồm 75 biểu đáp ứng đầy đủ các chỉ tiêu thống kê quốc gia, chỉ tiêu thống kê cấp tỉnh phân công cho các Cục Thống kê thu thập và hệ thống chỉ tiêu thống kê ngành Kế hoạch Đầu tư và Thống kê (do Tổng cục Thống kê chủ trì thực hiện) có phân tổ đến cấp tỉnh.

Chế độ báo cáo thống kê theo Thông tư số 01/2019/TT-BKHĐT là nguồn thông tin đầu vào phục vụ biên soạn, tổng hợp các chỉ tiêu thống kê quốc gia phân tổ đến cấp tỉnh; Hệ thống chỉ tiêu thống kê cấp tỉnh; Hệ thống chỉ tiêu thống kê ngành Kế hoạch Đầu tư và Thống kê (do Tổng cục Thống kê chủ trì thực hiện) có phân tổ đến cấp tỉnh; Thu thập thông tin phục vụ báo cáo tình hình kinh tế - xã hội tháng, quý, 6 tháng, 9 tháng và năm; Biên soạn các chỉ tiêu thống kê trong Niên giám Thống kê.

Chế độ báo cáo thống kê theo Thông tư số 01/2019/TT-BKHĐT ngay sau khi ban hành hầu hết các Cục Thống kê đã thực hiện báo cáo đầy đủ để phục vụ biên soạn các chỉ tiêu thống kê theo quy định. Tuy nhiên, trong quá trình triển khai thực hiện Thông tư số 01/2019/TT-BKHĐT cũng còn một số những bất cập, vướng mắc đòi hỏi cần phải xây dựng mới cho phù hợp, cụ thể như sau:

- *Thứ nhất*, các biểu báo cáo thống kê quy định theo Thông tư số 01/2019/TT-BKHĐT ban hành dựa trên căn cứ pháp lý là Danh mục chỉ tiêu thống kê quốc gia ban hành kèm theo Luật Thống kê 2015; Nghị định số 97/2016/NĐ-CP ngày 01/7/2016 của Chính phủ quy định nội dung chỉ tiêu thống kê thuộc hệ thống chỉ tiêu thống kê quốc gia; Quyết định số 54/2016/QĐ-TTg ngày 19/12/2016 của Thủ tướng Chính phủ ban hành Hệ thống chỉ tiêu thống kê cấp tỉnh, huyện, xã và Thông tư số 05/2017/TT-BKHĐT ngày 30/11/2017 của Bộ trưởng Bộ kế hoạch và Đầu tư ban hành Hệ thống chỉ tiêu thống kê ngành Kế hoạch và Đầu tư và Thống kê. Đến nay, các văn bản pháp lý trên đã hết hiệu lực, đòi hỏi Chế độ báo cáo thống kê áp dụng cho Cục Thống kê phải được xây dựng và ban hành cho phù hợp với Luật Thống kê sửa đổi, Nghị định số 94/2022/NĐ-CP, Nghị định số/2024/NĐ-CP, Quyết định số 05/2023/QĐ-TTg và Thông tư số 06/2023/TT-BKHĐT.

- *Thứ hai*, trong quá trình triển khai thực hiện còn một số bất cập, vướng mắc như: Một số phân tổ trong biểu báo cáo thống kê theo Thông tư số 01/2019/TT-BKHĐT nằm ngoài chế độ báo cáo của các Sở, ngành nên không thể thu thập được; một số nội dung thu thập không còn phù hợp với các chỉ tiêu thống kê mới ban hành theo Luật Thống kê sửa đổi, Nghị định số 94/2022/NĐ-CP, Nghị định số/2024/NĐ-CP, Quyết định số 05/2023/QĐ-TTg và Thông tư số 06/2023/TT-BKHĐT. Do đó, cần rà soát thiết kế lại các biểu báo cáo thống kê cho phù hợp.

Trên cơ sở các văn bản quy phạm pháp luật về thống kê có sự thay đổi (Luật Thống kê sửa đổi, Nghị định số 94/2022/NĐ-CP, Nghị định số/2024/NĐ-CP, Quyết định số 05/2023/QĐ-TTg và Thông tư số 06/2023/TT-BKHĐT) và những khó khăn, vướng mắc, bất cập trong quá trình triển khai thực hiện Chế độ báo cáo thống kê theo Thông tư số 01/2019/TT-BKHĐT, đòi hỏi Chế độ báo cáo Thống kê ngành Thống kê phải được xây dựng mới cho phù hợp.

II. MỤC ĐÍCH, QUAN ĐIỂM XÂY DỰNG DỰ THẢO THÔNG TƯ

1. Mục đích

- Hoàn thiện hành lang pháp lý bảo đảm đồng bộ, phù hợp với các quy định của Luật Thống kê sửa đổi.

- Khắc phục những hạn chế, vướng mắc, bất cập phát sinh từ thực tiễn thực hiện Chế độ báo cáo thống kê theo Thông tư số 01/2019/TT-BKHĐT.

- Xây dựng các biểu mẫu thống kê nhằm thu thập thông tin phục vụ biên soạn, tổng hợp các chỉ tiêu thống kê quốc gia phân tổ đến cấp tỉnh, hệ thống chỉ tiêu thống kê cấp tỉnh áp dụng đối với Cục Thống kê, thông tin thống kê phục vụ biên soạn chỉ tiêu GDP, chỉ tiêu GRDP, thông tin phục vụ biên soạn, tổng hợp các chỉ tiêu thống kê thuộc hệ thống chỉ tiêu thống kê ngành Thống kê và thông tin thống kê đáp ứng nhu cầu phục vụ công tác chỉ đạo, điều hành của các cấp lãnh đạo địa phương.

2. Quan điểm chỉ đạo và nguyên tắc xây dựng

a) Quan điểm chỉ đạo

- Bảo đảm tính hợp hiến, hợp pháp;
- Bảo đảm tính thống nhất, đồng bộ với các văn bản quy phạm pháp luật về thống kê.

b) Nguyên tắc xây dựng

- Bảo đảm đáp ứng đầy đủ thông tin thống kê thuộc hệ thống chỉ tiêu thống kê cấp tỉnh (chỉ tiêu thống kê quốc gia phân tổ đến cấp tỉnh, chỉ tiêu thống kê đã được quy định trong Quyết định số 05/2023/QĐ-TTg, Thông tư số Thông tư số 06/2023/TT-BKHĐT).

- Bảo đảm tính khả thi.
- Bảo đảm tính thống nhất.
- Bảo đảm tính so sánh.
- Bảo đảm tính kịp thời.

III. QUÁ TRÌNH XÂY DỰNG DỰ THẢO THÔNG TƯ

- Từ tháng 6/2022 Tổng cục Thống kê đã tiến hành soạn thảo và xây dựng dự thảo Thông tư quy định Chế độ báo cáo thống kê ngành Thống kê.

- Tổng cục Thống kê đã có Công văn số 45/TTDL-TKĐT ngày 19/4/2022 gửi đến các Cục Thống kê về việc tổng kết, đánh giá tình hình thực hiện Chế độ báo cáo thống kê ngành Thống kê ban hành theo Thông tư số 01/2019/TT-BKHĐT. Trên cơ sở báo cáo của các Cục Thống kê, Tổng cục Thống kê đã có báo cáo tổng kết tình hình thực hiện Chế độ báo cáo thống kê ngành Thống kê.

- Thành lập Tổ biên tập xây dựng Thông tư: Ngày 07/11/2022, Tổng cục trưởng đã ban hành Quyết định số 1015/QĐ-TCTK về việc thành lập Tổ biên tập xây dựng Thông tư với sự tham gia của đại diện các đơn vị có liên quan thuộc

Tổng cục Thống kê. Trong quá trình soạn thảo, cơ quan chủ trì soạn thảo (Tổng cục Thống kê) đã tổ chức các cuộc họp Tổ biên tập xây dựng dự thảo Thông tư.

- Xây dựng dự thảo Thông tư và Hồ sơ dự thảo Thông tư.

- Tổ chức lấy ý kiến các đơn vị thuộc Tổng cục Thống kê, Bộ Kế hoạch và Đầu tư, Ủy ban nhân dân các tỉnh, thành phố trực thuộc trung ương và Cục Thống kê các tỉnh, thành phố trực thuộc trung ương (Công văn số 1716/TCTK-TTDL ngày 24/10/2022). Hội thảo lấy ý kiến của các đơn vị.

- Dự thảo Thông tư đã được đăng tải trên Cổng thông tin điện tử Chính phủ, Bộ Kế hoạch và Đầu tư, Tổng cục Thống kê để các cơ quan, tổ chức, cá nhân tham gia ý kiến.

- Tổ chức lấy ý kiến các đơn vị thuộc Tổng cục Thống kê, Bộ Kế hoạch và Đầu tư, Ủy ban nhân dân các tỉnh, thành phố trực thuộc trung ương và Cục Thống kê các tỉnh, thành phố trực thuộc trung ương lần 2 (Công văn số/TCTK-TTDL ngày/...../2024). Hội thảo lấy ý kiến của các đơn vị.

- Ngày/...../2024, Tổng cục Thống kê đã có Công văn số/TCTK-TTDL gửi Vụ Pháp chế, Bộ Kế hoạch và Đầu tư đề nghị thẩm định đối với dự thảo Thông tư.

- Ngày/...../2024, dự thảo Thông tư đã được Vụ Pháp chế, Bộ Kế hoạch và Đầu tư tiến hành thẩm định.

- Ngày/...../2024, Tổng cục Thống kê đã nhận được Công văn số/BKHHĐT-PC ngày/...../2024 về việc thẩm định dự thảo Thông tư.

Về cơ bản, các ý kiến thẩm định, góp ý đều nhất trí với sự cần thiết ban hành, nội dung chính của dự thảo Thông tư. Trên cơ sở ý kiến thẩm định, các ý kiến góp ý của Ủy ban nhân dân các tỉnh, thành phố trực thuộc trung ương, Cục Thống kê, Tổng cục Thống kê đã chỉnh lý, hoàn thiện dự thảo Thông tư trình Bộ trưởng ban hành Chế độ báo cáo thống kê ngành Thống kê.

IV. BỐ CỤC VÀ NỘI DUNG CƠ BẢN CỦA DỰ THẢO

1. Bố cục của Thông tư

Dự thảo Thông tư quy định Chế độ báo cáo thống kê ngành thống kê, gồm 05 điều (Phạm vi điều chỉnh; Đối tượng áp dụng; Nội dung Chế độ báo cáo thống kê ngành Thống kê; Trách nhiệm thi hành và Hiệu lực thi hành) và 06 phụ lục kèm theo, gồm:

a) Phụ lục số I: Biểu mẫu báo cáo về lĩnh vực Tài khoản quốc gia.

b) Phụ lục số II: Biểu mẫu báo cáo về lĩnh vực Nông nghiệp, Lâm nghiệp và Thủy sản.

c) Phụ lục số III: Biểu mẫu báo cáo về lĩnh vực Công nghiệp.

d) Phụ lục số IV: Biểu mẫu báo cáo về lĩnh vực Vốn đầu tư và Xây dựng.

đ) Phụ lục số V: Biểu mẫu báo cáo về lĩnh vực Thương mại và Dịch vụ.

e) Phụ lục số VI: Biểu mẫu báo cáo về lĩnh vực Xã hội và Môi trường.

2. Nội dung cơ bản của dự thảo Thông tư

a) Phạm vi điều chỉnh và đối tượng áp dụng của Thông tư

- Thông tư này quy định Chế độ báo cáo thống kê ngành Thống kê áp dụng đối với Cục Thống kê tỉnh, thành phố trực thuộc trung ương để thu thập thông tin thống kê thuộc hệ thống chỉ tiêu thống kê cấp tỉnh (chỉ tiêu thống kê quốc gia phân tổ cấp tỉnh, chỉ tiêu thống kê cấp tỉnh); chỉ tiêu tổng sản phẩm trong nước (GDP), chỉ tiêu tổng sản phẩm trên địa bàn tỉnh, thành phố trực thuộc trung ương (GRDP); chỉ tiêu thống kê thuộc hệ thống chỉ tiêu thống kê ngành Thống kê và các chỉ tiêu thống kê phục vụ biên soạn báo cáo thống kê tình hình kinh tế - xã hội.

- Đối tượng áp dụng: Cơ quan, cá nhân thực hiện chế độ báo cáo thống kê ngành Thống kê, bao gồm: Tổng cục Thống kê; Ủy ban nhân dân tỉnh, thành phố trực thuộc trung ương và Cục Thống kê tỉnh, thành phố trực thuộc trung ương.

b) Nội dung cơ bản Chế độ báo cáo thống kê ngành Thống kê

- Nội dung chế độ báo cáo thống kê gồm mục đích, phạm vi thống kê, đối tượng áp dụng, đơn vị báo cáo, đơn vị nhận báo cáo, ký hiệu biểu, kỳ báo cáo, thời hạn nhận báo cáo, phương thức gửi báo cáo và các biểu mẫu kèm theo giải thích biểu mẫu báo cáo thống kê cụ thể.

- Thông tư này quy định 74 biểu mẫu báo cáo để thu thập thông tin thống kê thuộc hệ thống chỉ tiêu thống kê cấp tỉnh (chỉ tiêu thống kê quốc gia phân tổ đến cấp tỉnh, chỉ tiêu thống kê đã được quy định trong Quyết định số 05/2023/QĐ-TTg, Thông tư số 06/2023/TT-BKHĐT và các chỉ tiêu thống kê phục vụ biên soạn báo cáo thống kê tình hình kinh tế - xã hội).

3. Một số thay đổi của dự thảo Thông tư so với Thông tư số 01/2019/TT-BKHĐT

So với Thông tư số 01/2019/TT-BKHĐT, dự thảo Thông tư có một số nội dung thay đổi như sau:

a) Về phạm vi điều chỉnh

Bổ sung quy định thu thập thông tin thống kê phục vụ biên soạn chỉ tiêu GDP, chỉ tiêu GRDP và các chỉ tiêu thống kê phục vụ biên soạn báo cáo thống kê tình hình kinh tế - xã hội.

b) Về nội dung chế độ báo cáo thống kê

Bổ sung quy định về mục đích, phạm vi thống kê, đối tượng áp dụng thực hiện báo cáo thống kê.

c) Về biểu mẫu báo cáo và giải thích biểu mẫu báo cáo thống kê

- Sửa biểu mẫu báo cáo (tên biểu mẫu báo cáo; nội dung thu thập; phân tổ (loại bỏ phân tổ, bổ sung phân tổ); kỳ báo cáo; thời hạn báo cáo).

- Loại bỏ biểu mẫu báo cáo (do chỉ tiêu thống kê đã bị loại bỏ).

- Bổ sung các biểu mẫu báo cáo (do các chỉ tiêu thống kê mới bổ sung, biểu mẫu thu thập thông tin thống kê phục vụ biên soạn chỉ tiêu GDP, chỉ tiêu GRDP và các chỉ tiêu thống kê phục vụ biên soạn báo cáo thống kê tình hình kinh tế - xã hội).

- Về số lượng biểu báo cáo thống kê: Số lượng biểu giảm từ 75 biểu còn 70 biểu, cụ thể như sau:

(1) Lĩnh vực Tài khoản quốc gia: 04 biểu (giảm 05 biểu).

(2) Lĩnh vực thống kê Nông nghiệp, Lâm nghiệp và Thủy sản: 26 biểu (tăng 07 biểu).

(3) Lĩnh vực thống kê Công nghiệp: 05 biểu (số lượng biểu không thay đổi).

(4) Lĩnh vực thống kê Vốn đầu tư và Xây dựng: 12 biểu (giảm 03 biểu).

(5) Lĩnh vực thống kê Thương mại và Dịch vụ: 20 biểu (số lượng biểu không thay đổi).

(6) Lĩnh vực thống kê Xã hội và Môi trường: 03 biểu (giảm 04 biểu).

(Chi tiết tại Bảng so sánh dự thảo Chế độ báo cáo thống kê ngành Thống kê so với Thông tư số 01/2019/TT-BKHĐT kèm theo).

V. THỦ TỤC HÀNH CHÍNH, VẤN ĐỀ GIỚI

Thông tư không làm phát sinh thủ tục hành chính theo quy định của Nghị định số 92/2017/NĐ-CP ngày 07/8/2017 của Chính phủ sửa đổi, bổ sung một số điều của các nghị định liên quan đến kiểm soát thủ tục hành chính và không có tác động về giới.

VI. ĐIỀU KIỆN BẢO ĐẢM VỀ NGUỒN NHÂN LỰC, TÀI CHÍNH ĐỂ BẢO ĐẢM THI HÀNH THÔNG TƯ

1. Về nhân lực

Dự kiến sau khi Thông tư được ban hành, Tổng cục Thống kê chịu trách nhiệm trước Bộ trưởng Bộ Kế hoạch và Đầu tư về việc tổ chức triển khai thi hành Thông tư. Tổng cục Thống kê sử dụng bộ máy, nguồn nhân lực có sẵn của hệ thống thống kê tập trung để triển khai thi hành Thông tư, không phát sinh nhu cầu tuyển dụng nhân lực để thực hiện Thông tư.

2. Về nguồn lực tài chính

Dự kiến sau khi Thông tư được ban hành, Tổng cục Thống kê chịu trách nhiệm trước Bộ trưởng Bộ Kế hoạch và Đầu tư về việc tổ chức triển khai thi hành Thông tư, chuẩn bị nguồn lực để bảo đảm thực hiện, tuy nhiên khi Thông tư có hiệu lực sẽ được triển khai thực hiện theo hướng tiết kiệm nguồn nhân lực, tài chính, vì: (1) Tận dụng nguồn nhân lực sẵn có; (2) Quá trình sản xuất thông tin thống kê đã ứng dụng mạnh mẽ công nghệ thông tin; (3) Các biểu mẫu báo cáo thống kê do Cục Thống kê tỉnh, thành phố trực thuộc trung ương chủ trì thực hiện chủ yếu từ nguồn dữ liệu hành chính và báo cáo thống kê từ các Sở, ban, ngành trên địa bàn cấp tỉnh do đó, việc tổ chức thực hiện thu thập các chỉ tiêu thống kê phục vụ biên soạn các chỉ tiêu thống kê do Cục Thống kê chủ trì thực hiện từ điều tra thống kê là không tăng. Như vậy, nguồn kinh phí bảo đảm tổ chức thi hành Thông tư được bảo đảm từ ngân sách nhà nước, không phát sinh thêm nguồn kinh phí mới.

VII. NHỮNG VẤN ĐỀ CÒN CÓ Ý KIẾN KHÁC NHAU

Trong quá trình xây dựng dự thảo Thông tư, các ý kiến cơ bản nhất trí với bố cục và nội dung của dự thảo Thông tư quy định Chế độ báo cáo thống kê ngành Thống kê. Tuy nhiên, còn ý kiến khác nhau về nội dung sau đây:

....

Trên đây là những nội dung cơ bản của dự thảo Thông tư quy định Chế độ báo cáo thống kê ngành Thống kê, Tổng cục Thống kê kính trình Bộ trưởng xem xét, ký ban hành./.

Nơi nhận:

- Như trên;
- Vụ Pháp chế Bộ KHĐT;
- Lưu: VT, TTDL.

TỔNG CỤC TRƯỞNG

Nguyễn Thị Hương